

Kommissorium for VVM-undersøgelse vedr. etablering af Lynetteholmen

Regeringen og Københavns Kommunes overborgmester indgik den 5. oktober 2018 en principaftale om at anlægge en ny ø, Lynetteholmen, mellem Nordhavn og Refshaleøen i Københavns Havn.

Et bredt flertal i Folketinget (V, LA, K, S, DF, RV og SF) tilsluttede sig principaftalen den 25. oktober 2018. Et bredt politisk flertal i Københavns Borgerrepræsentation (S, ALT, RV, SF, V, K, DF og LA) godkendte ligeledes den 22. november 2018 principaftalen om anlæg af Lynetteholmen.

Baggrund

VVM-undersøgelsen omhandler etablering af en kunstig ø øst for Trekroner Søfort mellem Lynetten og Nordhavnsudvidelsen.

Parterne er enige om, at der i første omgang gennemføres en VVM-undersøgelse af anlæg af Lynetteholmen. På baggrund af VVM-undersøgelsen vil der blive fremsat en anlægslov for anlæg af øen Lynetteholmen.

Anlæg af Lynetteholmen kan bidrage til at løse en række udfordringer i hovedstaden. Projektet kan blandt andet skabe plads til deponering af overskudsjord, sikre arealer til flere boliger og virksomheder, øge lønsomheden af og skaffe finansiering til nødvendige investeringer i infrastruktur, indgå som et led i klimasikringen af København mod stormflod fra nord og give mulighed for at udflytte visse havneaktiviteter, blandt andet krydstogtskibe, fra Inderhavnen.

Skitse over mulig udformning af Lynetteholmen

Skitse over mulig udformning af Lynetteholmen. Her er Lynetteholmen vist med grønt, BIOFOS' rensesanlæg med gult, mens resten af Refshaleøen er vist med rødt.

Indhold af VVM-undersøgelsen

Der skal gennemføres en VVM-undersøgelse samt udarbejdes en VVM-redegørelse og beslutningsgrundlag for etablering af Lynetteholmen som et opfyld på ca. 200 ha (2 mio. kvadratmeter) i Øresund.

VVM-undersøgelsen omfatter ikke den fremtidige etablering af Lynetteholmens infrastruktur med vejforbindelse og metro samt byudvikling. Infrastrukturen vil blive behandlet i separate VVM-undersøgelser.

Undersøgelserne skal bl.a. afdække:

Lynetteholmens udformning, omfang og afgrænsning

Lynetteholmens størrelse sikrer dels københavnernes deponeringsmulighed for forurenede jord og ren overskudsjord i en lang årrække fremover samt et byudviklings-areal til imødekomme af behovet for flere boliger. Samtidig vil Lynetteholmen indgå som klimasikring mod en stadigt stigende vandstand og dermed stigende højvandskote. Udflytning af skibsanløb som krydstogtskibene fra Langelinie bliver muliggjort.

Når den fremtidige perimenter efter depotopfyldningen er færdiggjort, vil den blive integreret i kystlinjen for de kommende byområder. Konstruktionerne udformes på en sådan måde, at de hensigtsmæssigt kan indgå i fremtidig rekreativ brug af området (bade)strande, kanaler, kajer og parker. Den fremtidige udformning vil variere fra strande og brygger til hårde kajkanter for anløb af skibe ved det dybe vand.

Visualiseringer

Landskabelige forhold ved Lynetteholmen vil blive visualiseret med fotoregistrering af eksisterende forhold og fremtidig udsigt fra udvalgte standpunkter, således at de to situationer kan sammenlignes direkte.

Jorddeponi

Lynetteholmen skal miljøgodkendes som depot for forurenede jord og giver deponeringsmulighed for København i en lang årrække. Der bliver også være mulighed for indbygning af ren overskudsjord. Jorddepotet skal ud mod havet omgives af spunsvægskonstruktioner med låseforsegling at forhindre udsivning af forurening til omgivelserne.

Landanlæg indbefatter opførelse af modtageplads med kontrolbygning til administration og garager/værksteder for jordhåndteringsmaskinerne samt vejstation til registrering af den tilkørte jord.

Der foretages vurdering af trafik- og støjbelastning på adgangsveje og fra depotdriften.

Stormflodssikring

Lynetteholmen vil indgå i Kommunens klimasikring mod stormflod og opføres med en højde, som forhindrer, at samfundsskadelige ekstreme højvander trænger ind i Københavns Havn nordfra.

Den sidste del af stormflodssikringen er lukningen af Kronløbet. Dette kan foretages med en sluseport, som det ses anvendt i eksempelvis Rotterdam. Om en årrække forventes vandstandsstigningen i verdenshavene at være nået et niveau, hvor det er påkrævet at foretage etablering af sluseporten. Etablering af sluseport indgår ikke i denne VVM.

Besejlingsmæssige forhold

Lynetteholmens nordlige og østlige afgrænsning udgøres af Kronløbet og Kongedybet, som erhvervstrafikken til Københavns Havn og Prøvestenen følger. De store fartøjer skal kunne manøvrere sikkert i sejlrenderne samt anløbe container- og krydstogtterminalerne i Ydre Nordhavn.

Endvidere er det planen, at erhvervsskibene skal kunne anløbe udvalgte kajstrækninger på Lynetteholmen.

Lystbåde/fritidssejlere skal i fremtiden benytte Kronløbet i stedet for Lynetteløbet, og sejlads med både fritidssejlere og erhvervstrafik skal foregå sikkert i Kronløbet.

Det kan blive en ny mulighed, at lystsejlere kan sejle hele vejen rundt om Trekroner.

Vandflyveren lander og starter fra søområdet, hvor Lynetteholmen anlægges, og nyt landingsområde til vandflyveren er påkrævet.

Anlægsmetoder og faseopdeling

Perimeterkonstruktionen rundt om depotet kan typisk udføres som en cofferdam (to gensidigt forankrede spunsvægge med sandfyld imellem). Der lægges vægt på konstruktioner, der hensigtsmæssigt kan inkluderes i en fremtidig udformning af kystprofilen.

Omlægninger af udløb, ledninger og kabler nødvendiggjort af Lynetteholmens anlæggelse skal foretages.

Da Kommunens restkapacitet til modtagelse af forurenede jord er begrænset er en hurtig idriftsættelse af depotet vigtig, så den sydlige del af Lynetteholmen omkring havnesedimentsdepotet planlægges ibrugtaget som den første fase, mens den nordlige del stadig er under etablering.

Marine forhold

Anlæg af Lynetteholmen vil påvirke strømningssituationerne i Øresund og i Københavns Havn. Indvirkning på gennemstrømning i Øresund og vandskifte i Havnen vil blive undersøgt. Sedimentspredning fra anlæg og drift af depotet og fra skibsanløb vil ligeledes blive undersøgt.

Påvirkning fra bølger og strøm på Lynetteholmens forskellige kyststrækninger undersøges og indgår til fastlæggelse af kyststrækningernes fremtidige anvendelse som havneterminaler og rekreativ brug af områdets (bade)strande, kanaler, kajer og parker etc.

Miljøforhold

Jorddepotet afdækkes med et rent jordlag, så arealerne efterfølgende kan anvendes til opførelse af bykvarterer.

Påvirkning af fugle og den marine fauna samt bundfauna og bundflora vil blive undersøgt i både anlægsfasen og driftsfasen.

Sedimentspild i anlægsfasen og i depotets driftsfase vil blive undersøgt, herunder betydning for badevandskvalitet i områderne omkring Lynetteholmen.

Erhvervsfiskernes tab af fiskemuligheder i området vil blive belyst.

Konsekvenser for plan- og miljøforhold vurderes dels ud fra oplysninger, som allerede er tilgængelige i databaser m.v., dels ud fra konkrete registreringer "i marken", således at miljøvurderingen kan leve op til gældende regler på området. I miljøvurderingen af forslagene vil der blive set på påvirkningen af plan- og landskabsforhold.

Desuden vil analysen også fokusere på registrering af områdets dyreliv, herunder i særlig grad beskyttede arter. Registreringen vil danne grundlag for udarbejdelse af forslag til eventuelle afværgeforanstaltninger og etablering af eventuelle erstatningsbiotoper.

Fredninger og arkæologi

Det fredede søfort Trekoner og Lynettefortet vil blive respekteret i forbindelse med Lynetteholmens udformning.

Vandområdet undersøges for marinarkæologiske fund på havbunden før iværksættelse af anlægsarbejder.

Plan- og myndighedsforhold

VVM-redegørelsen vil desuden indeholde en beskrivelse af planforhold i projektet, så samspillet med den øvrige lovgivning bliver belyst.

Anlægsøkonomi

I forbindelse med udarbejdelse af projektforslag og hovedprojekt vil anlægsprojektet løbende blive opdateret og revideret, så usikkerheder og risici med projektet kan lokaliseres og minimeres.

Offentlige høringer og afrapportering

Der afholdes indledende 4 ugers offentlig høring (idé- og forslagsfasen) i foråret 2019, hvor alle interesserede opfordres til at komme med synspunkter, forslag og idéer til VVM-undersøgelsen. Der vil blive afholdt borgermøde i forbindelse med den offentlige høring.

Når VVM-redegørelsen er færdig, vil den blive fremlagt i offentlig høring i en periode på mindst 8 uger. Der vil også blive afholdt borgermøde i denne høringsperiode.

VVM-redegørelsen offentliggøres i digital udgave, hvor informationer tilgås via projektets hjemmeside. Efter den offentlige høring udarbejder By & Havn et høringsnotat.

Tidsplan

By & Havn forventer, at undersøgelsen kan gennemføres på 2 år.

Den overordnede tidsplan for VVM-undersøgelsen er:

- Efterår 2018: Fastlæggelse af kommissorium for projektet, igangsættelse af undersøgelsen og udbud
- Primo 2019: Rådgiverkontrakter samt indledende offentlig høring
- Medio 2019/ultimo 2019: Færdiggørelse af VVM-redegørelse
- Primo 2020: Offentliggørelse af VVM-redegørelse, herunder borgermøde
- Medio 2020: Fremsendelse af høringsnotat og afgørelse

Københavns Kommunes depot for forurenede jord i Nordhavnen forventes færdigopfyldt i 2021, så det er nødvendigt parallelt at foretage projektering af anlægget, så udbud og udførelse kan foretages i umiddelbar forlængelse af VVM-processen, hvis det skal være muligt at opnå ibrugtagning af første fase af depotet primo 2022.

En mellemdponering af forurenede jord kan vise sig nødvendig selv ved færdiggørelse til det tidspunkt.

Det kan blive nødvendigt at fremme udførelsen af visse indledende delentrepriser som adgangsvej og ledningsomlægninger for at leve op til tidsplanen for forventet ibrugtagning.

Organisering

VVM-undersøgelsen, der gennemføres af By & Havn, organiseres i en styregruppe med deltagere fra By & Havn (formand), Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet samt Vejdirektoratet og Metroselskabet.

Der gennemføres udbud af VVM-rådgivningen, evt. ved hjælp af ekstern bygherre-rådgiver.

By & Havn gennemfører VVM-undersøgelsen med den udvalgte rådgiver/de udvalgte rådgivere.

Økonomi

Udgifter til VVM-redegørelsen og projektudarbejdelsen afholdes af By & Havn – omkostningerne vil indgå i stiftelsen af Lynetteholmen I/S

Den forventede ramme anslås til at være 50 mio. kr. fordelt med ca. 20 mio. kr. til VVM-redegørelsen og miljøgodkendelse og med ca. 30 mio. kr. til bygherrerådgivning samt udarbejdelse af projektforslag og hovedprojekt.